

Problemen voor het Militair Gezag

In de periode van midden september tot midden oktober '44 was Burger de enige minister die het Militair Gezag min of meer dwarszat; hij deed dat op 16 september door in zijn radiotoespraak tot de burgemeester van Maastricht na te laten, deze er op te wijzen dat hij aan het Militair Gezag ondergeschikt was, hij deed het opnieuw tien dagen later toen hij gelastte dat *Oost-Brabant* niet langer mocht verschijnen – een blad welks publicatie, naar hij aannam of wist, door het Militair Gezag was toegelaten. Andere ministers vroegen zich wel af of alles goed ging maar bemoeiden zich niet met wat het Militair Gezag deed. Dat konden zij ook moeilijk want zij hoorden er vrijwel niets over, behoudens in persberichten. Nagelaten was, Kruls in zijn instructie de verplichting op te leggen, periodiek schriftelijk rapport uit te brengen aan de regering. Voor de militaire commissarissen gold de verplichting dat zij eens per week een verslag van hun werkzaamheden moesten doen toekomen aan de staf Militair Gezag – het was die staf dus heel wel mogelijk, in eigen rapporten aan de regering weer te geven wat in een bepaalde periode (een week, twee weken, een maand desnoods) was verricht, maar de regering had er niet om gevraagd en Kruls had geen behoefte om haar met regelmaat in te lichten. Dit was een van de factoren die bevorderden dat het al begin november tot een scherp conflict kwam tussen het kabinet en de chef-staf Militair Gezag – een eerste conflict slechts, dat inleiding werd tot een reeks welke voortduurde tot het tweede kabinet-Gerbrandy was verdwenen.

Wij zullen die conflicten in hoofdstuk 13 ('Regering en Militair Gezag') beschrijven, waarbij wij nog opmerken dat aan dat hoofdstuk een hoofdstuk voorafgaat ('Arrestatiebeleid') dat weliswaar niet alléén gaat over de moeilijkheden welke zich terzake tussen de ministers en het Militair Gezag voordeden, maar waaruit toch wel zal blijken, ter inleiding als het ware op hoofdstuk 13, dat de verhouding tussen het kabinet en het Militair Gezag veel te wensen overliet.

Dit hoofdstuk, hoofdstuk 9, heeft een andere functie; het wil een beeld geven van wat het Militair Gezag in het bevrijde Zuiden heeft verricht, zulks evenwel met twee belangrijke uitzonderingen: zijn bemoeienissen